

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoE/89/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815211078
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815211078.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: T., s.r.o., so sídlom T. XX, F., IČO: 35 807 598, zast. Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, konateľ spoločnosti JUDr. Martin Máčaj, advokát, proti povinnému: M. V., nar. XX.X.XXXX, č.d. XXX, XXX XX M., o vymoženie istiny 264,37 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 12. októbra 2015, č.k. 16Er/2428/2015-15, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručenú súdu dňa 24.6.2015. V odôvodnení uviedol, že oprávnený sa návrhom domáhal vykonania exekúcie voči povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozsudok rozhodcovského súdu (rozhodcovský rozsudok). Zistil, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný v spotrebiteľskej veci (§ 52 a násl OZ), pričom rozhodcovskú doložku, z ktorej rozhodcovský súd dovodil svoju právomoc rozhodnúť vo veci, posúdil okresný súd ako neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 ods. 1 OZ), a teda neplatnú (§53 ods. 5 OZ). Povahu rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky dovodil okresný súd z toho, že rozhodcovská doložka: a) vytvára nerovnováhu v právnom postavení zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa keď prakticky neumožňuje spotrebiteľovi voliť iný spôsob prejednávania veci než v rozhodcovskom konaní, b) nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa, c) spotrebiteľ nemal na výber, pretože rozhodcovská doložka bola vopred zakomponovaná vo všeobecných zmluvných podmienkach, d) nebola dojednaná v čase zvýšenej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, e) bola dojednaná bez poučenia spotrebiteľa o rozdiely medzi rozhodcovským a všeobecným súdom. Rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky potom okresný súd považoval za nespôsobilý exekučný titul, a preto odôvodňujúci zastavenie exekučného konania podľa § 41 a § 45 ods. 1, 2 Zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Mal za to, že súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 z.z. o rozhodcovskom konaní. Citoval znenia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, v súlade s ktorými súd prvého stupňa na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ust. § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale exekučný súd v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (v prejednávanej veci rozhodcovský rozsudok) tak ako ich vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú

splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Oprávnený bol názoru, že v rámci preskúmania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, ale len výrok exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. záväznosť k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. Požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. V tejto súvislosti oprávnený poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000, uverejnený pod č. 18/2000. Konštatoval, že postupom súdu a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 zákona o rozhodcovskom konaní) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Namietal neúplné zistenie skutkového stavu súdom prvého stupňa podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. S poukazom na ustanovenie § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov oprávnený poukázal na skutočnosť, že s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu v súlade s týmto ustanovením formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Mal za to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. K námietke súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ustanovením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka oprávnený poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 221 Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k odvolaniu nevyjadril

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávnych hľadísk.

Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/. Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z., z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

Odvolací súd považuje za správny právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinnou bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 2 a ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z., správne preto súd prvého stupňa vychádzal z ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy s prihliadnutím aj na príslušnú smernicu Rady 93/13/EHS a zisťoval, či zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva má neprimeraný charakter, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, teda povinného (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú zmluvu správne považoval súd prvého stupňa za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne komfortným spôsobom. Uvedené zákonné ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní je pritom podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého členské štáty Európskej únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, že za neprimeranú je potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu v danej veci, ktorá bola uzatvorená v rovnaký deň ako samotná zmluva o úvere, povinnej bola predložená oprávneným na vopred pripravenom formulári, kde sa doplnili len údaje povinnej a číslo a dátum uzatvorenia úverovej zmluvy, nebola individuálne dojednaná, keď povinná ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť jej obsah. Veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovi, resp. rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie svojej formulárovej rozhodcovskej zmluvy. Odvolací súd zastáva názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú zmluvu v celosti za neprijateľnú, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v náväznosti na judikatúru Súdného dvora EÚ (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Odvolací súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Odvolací súd uzatvára, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.